

Hilsen fra Diakonhjemmet

Nr. 1. 28. årg.

Gud til ære ved oss, 2 Kor. 1, 20

1. kv. 1938

Hvad krever vår tid av en diakon?

Vår tid, det er blitt noe av et stående begrep. Det kan være et uttrykk for stolthet og selvfølelse, ikke minst når vi tenker på alle teknikkens vidundere. Men det kan også være uttrykk for den dypeste bekymring og pessimisme. På denne måte er vår tid meget av en spenningens tid, en krisetid. Næsten hver dag stilles vi overfor disse to alternativer. Det er liv eller død det gjelder. Det blir i høi grad noe av en livskunst å finne sig til rette i en sådan tid. Vi kommer iallfall ikke til rette med tiden ved å spørre: Hvordan skal jeg nu innrette mig best? Hvad er det ved tiden jeg først og fremst må ta hensyn til og jenke mig efter. Slike akkomodasjonstendenser undergraver personligheten og skuffer for visst — grovest til sist. Når vi taler om det tiden krever, mener vi derfor ikke å imøtekomme alle tidens ønsker. Men tidens krav fremgår av *tidens nød* og kan forsåvidt godt gå på tvers av det tidens selv ønsker eller behages av.

Ser vi kristelig på tiden, vet vi at dypest sett er ikke vår tid anderledes enn alle andre tider. *Alle tiders og alle slekters dypeste nød er synden*. Det er virkeligheten, selv om nok syndens former og uttrykksmåter kan være forskjellige.

Dette mener jeg vi må ha klart for øie, når vi stiller et spørsmål som dette: Hvad krever vår tid av en diakon? Det er inn i en tid som dypest sett alltid er sig selv lik vi er satt for å leve som kristne og gjøre vår gjerning som diakoner. På den annen side er det en plikt for enhver slekt å føle sin egen tid på pulsen. Slik også for diakonen, så han kan gjøre sin gjerning slik at den virkelig lykkes. Om vi da også på denne måte nok må prøve oss selv for tidens ansikt, så er det dog først og fremst for Guds ansikt vi må prøve oss selv og besinne oss på vårt høie kall.

Efter denne korte innledning kan vi da straks svare på spørsmålet: Hvad krever vår tid av en diakon? *At han er diakon.* Og kjenner sig som diakon.

Et av tidens ytre kjennetegn er dens spesialisering. Som følge derav gror det stadig op nye stillinger. Det blir da lett til at man føler sig som sin spesielle stillings mann, man hører til den og den anstalt, har det og det arbeide. Man er statens mann eller kommunens. Og så går det an å glemme at man først og fremst er *Guds mann*. Jeg mener at vår tid i alle høieste grad krever av diakonen, at han er sig bevisst å være Guds mann. Hovedlærer Smemo sa for en tid siden i en forsamling av prester: Presten må aldri glemme, at han er bare prest. Dette vil jeg overføre: Diakonen må aldri glemme, at han er *bare diakon*. Jeg har før ved en leilighet, visstnok i denne selvsamme forening som samler oss i kveld, uttalt, at i diakonien spørres det ikke bare efter hvor, men *hvorledes*.

Det er ikke vanskelig å forstå, at besvarelsen av dette *hvorledes* henger sammen med det nettop nevnte. Er jeg en Guds mann og bare diakon, da forstår jeg også hvorledes, og da blir det noe av en livsnødvendighet for mig å finne frem til det rette svar på spørsmålet når det gjelder detaljene.

Den diakon som vet sig som en Guds mann, han vet, at avgjørende for gjerningen er *diakonsinnet*. Kallet er diakongjerningens forutsetning. De fleste, for ikke å si alle, som søker om å bli elever her ved Diakonhjemmet anfører da også gjerne sitt kall. Forsåvidt er alt bra. Men det som er så viktig er at kallet får vedbli å være et drivende motiv

i diakonens liv. Det er ikke malplassert å nevne dette. Det er nemlig ingen selvfølge, at den som engang fikk kallet også tar vare på det. Intet er selvfølgelig i denne verden. For det første ligger farer som før pekt på nær for hånden. Og så er det meget som sliter på diakonen — både hans indre liv og dermed også den måte hvorpå han gjør sin gjerning. Det er som med lyset. Det fortærer sig selv alt eftersom det gir sitt liv og sin varme fra sig. Derfor må det fornyes. Vår tid trenger diakoner som alltid vet å finne veien til fornyelsens kilder. Det gjelder i høi grad i en tid som er så travel og rastløs som vår. Tiden krever at diakonen tar stillhet til sin egen selvopbyggelse ved ordet og sakramentene. Han må hver dag være villig til å la sig tjene av Jesus, så skal han også eftersom han trenger det få kraft og nåde til å tjene andre. Det vil av dette forståes, at det egentlige blir ikke tidens og menneskenes krav til mig, men de krav jeg setter til mig selv for å kunne bli dyktiggjort til tjenesten i ånd og sannhet. Det vil også herav forståes, at vårt spørsmål er ikke besvart om vi peker på en rekke detaljer i tidense krav. Det er i grunnen bare ett krav, og det er av indre art. Blir det i orden med dette, så ordner det sig nok også med deltaljene.

På grunnlag av det som foran er sagt har vi rett til å si at det ligger veldige oppgaver foran diakonen nettop idag. På to måter. Tiden trenger virkelig menn med diakon-sinn. Den trenger nok politikere, videnskapsmenn, kunstnere. Men av disse forskjellige kategorier synes det for såvidt ikke å være noen mangel. Det lavar som av blomar på strå. Det som trenges er menn med tjenersinn, menn som i sitt yrke ikke søker sitt eget. Jeg tror vi alle har en sterk følelse av det. Og vel å merke, det er ikke flere og sterkere ord tiden krever, men tjenersinn og barmhjertighet omsatt i handling, — i det praktiske liv. Skulde ikke her nettop diakonen kunde sette inn med noe? Første punkt i våre grunnregler lyder jo også slik: — — formålet er å utdanne unge menn til i Kristi kjærlighets ånd å gjøre barmhjertighetens tjeneste blandt syke, fattige og nødlidende — —. Det er altså ikke noe nytt og fremmed tiden her stiller oss overfor. Den bare understreker det som alltid har vært og alltid vil bli all diakonis

bærende grunnvoll. En grunnvoll som ikke betegner en stillstand — et quietiv bare — men først og fremst et motiv, som peker fremover mot ny dåd og nye mål i Kristi ånd og kraft.

Det sier sig da selv, at tiden krever en helhjertet, samvittighetsfull og dyktig tjeneste. Det ligger jo et veldig program bare i den måte hvorpå man gjør sin gjerning. Det er ikke et særkjenne bare for diakonien. Men spesielt med henblikk på den er det så sant det vi leser i 1 Tim. 3, 13: For de som har vært gode menighetstjenere *vinner sig et godt stade* og megen frimodighet i troen på Jesus Kristus. Selv om nu dette også har sin dypere begrunnelse i selve diakonsinnet, så betyr jo også den personlige dyktiggjørelse meget. Vi kan ikke her stille kravene for høit. Kun det beste er godt nok, når vi tenker på den voksende sosiale ansvarsbevissthet og de mange nye spesialiteter innenfor både menighetens og samfundets liv. Jeg tror også å kunne si, at Det norske Diakonhjem her har forsøkt å følge med tiden. Innenfor den ramme som elevenes forkunnskaper gir og den begrensede tid tatt i betraktning har vi forsøkt å gjøre hvad vi kunde. Det siste vi har fått med er et lite kursus i den sosiale lovgivning. Efter mitt syn en meget nyttig ting, ikke minst med henblikk nettop på vår tids krav. Vi behøver ikke skamme oss ved en sammenligning med de andre nordiske land.

Det bør imidlertid være klart, at kunnskapsstoffet fra utdannelsesstiden kun er et arbeidsgrunnlag.

Tiden krever i høi grad menn som arbeider videre på sin egen dyktiggjørelse. Utviklingen skrider jo i våre dager også så hurtig frem, at den som ikke i rett forstand følger med uvegerlig blir akterutseilet.

Det er ikke min opgave her å vise hvordan dette skal foregå. Bare vil jeg nevne en ting: Lesning, både skjønnlitterær og faglig. Men det må gjøres med plan og med kritikk. Det er ikke gull alt som føres til torvs. For å nevne en ting: Psykologien rir vår tid som en mare. I bøker, skrifter og aviser sendes en flom av psykologisk snakk utover by og bygd. Og slukes rått, av mange som ikke forstår at meget av det er som døgfluens, imorgen synker det stille

og upåaktet i glemselens dyp. Det har ofte vært advart mot motegalskap i klædedrakt og manerer. Det er visst like nødvendig å advare mot denne galskap når det gjelder tidens åndsliv. Det kaller sig moderne, men meget av det er gammelt som slekten selv og har sine røtter i hedenskapet. — Det verdifulle for oss er å finne frem til det stoff som stiller vår tid og dens mennesker og vår oppgave og gjerning inn under den synsvinkel som for oss er den avgjørende, *nemlig den kristne*. Om vi slik avgrenser området, er det nok igjen om vi vil lære noe nytt og hente friske impulser.

Vi blir aldri fullært. Og stundom kan det være nyttig å huske Sokrates' ord: Den sanne visdom er å vite at man intet vet.

Jeg kan imidlertid ikke holde dette lille foredrag om tidens krav til diakonen uten å komme inn på et punkt til. Jeg tenker på diakonen og *sjelesorgen*. Jeg vil si så sterkt et ord, at det tiden først og fremst krever er sjelesorg. Den hungrer etter det. Det henger nok sammen med den sjelelige påkjenning som vår tid øver på menneskene. Tenk f. eks. på alle de nervøse. Men det henger nok dypest sett sammen med den sterke lengsel etter Gud, som er et tydelig kjennetegn ved vår tid. Nu kan det nok være så, at også sjelesørgergjerningen krever en viss sakkyndighet, en sann kunnskap om tiden og menneskene og fortrolighet med Herrens ord. Men nu er vi nettop ved reformasjonsjubileet blitt minnet om det almindelige prestedømme, og dermed er sjelesorgen lagt inn på oss alle som en rett og en plikt. Denne rett og plikt skulde diakonen kjenne sterkt. Til barmhjertighetens tjeneste hører ikke bare omsorg for legemet, men også for sjelene. La oss som en parentes minne om den dype sammenheng som på mange måter består mellom sjel og legeme.

Her gis jo også for diakonen mange, mange anledninger. Han kommer livets nød i alle dens former på nært hold, ser hvor skoen trykker. Ved sin tjenende ferd mellom de lidende har han lett for å komme dem på talefot. Der rettes daglig en sterk og inderlig appell til hans vidneplikt, og denne appell må han følge. Enhver diakon står til Guds disposisjon,

hvor han så har sin gjerning. Dermed er selvfølgelig ikke sagt at anledningene er like mange og like store overalt. Men diakonen må ha sjelesørgerhjertet med sig overalt.

Dette kan nok kjennes som en ny byrde attåt selve den regelmessige tjeneste. Og allikevel er det ikke minst denne side av diakongjerningen som gjør rik og glad. I sjelesorgen får i sannhet diakonen kjenne at han er Guds mann.

Les i Ap. gj. 8 om diakonen Filip og den etiopiske hoffmann.

Det kan hende at diakonen står famlende foran denne oppgave. Men det er kår han deler med så mange andre, ja noe enhver sjelesørger er vel fortrolig med. Det gjelder bare å være lydige og så gå i Guds navn. Han har kalt oss, han skal og gjøre det.

Diakonen trenger megen styrke fra Gud, om han skal få lykke til å være virkelig diakon, ikke bare som innehaver av en stilling mellom andre stillinger, men som innehaver av et kirkelig embede. Derfor trenger tiden våkne diakoner og bedende diakoner, forat de ikke skal falle i en av de mange fristelser som tiden er så rik på. Tiden krever diakoner som er sig sitt ansvar bevisst og hver dag beredt til å avlegge regnskap for sitt diakonkall.

Th. Norseth.

Diakonen — sykepleier og sjelesørger.

Jeg har en patient jeg steller daglig. Det er ikke så ganske lite arbeide med ham, så ofte når jeg er ferdig med stellet har jeg best lyst til å gå. Og jeg har jo også andre som skal stelles og besøkes. Jeg tar derfor hatten, sier god morgen, og går. Men da spør den gamle: Er du ferdig nu? Og hvad skal jeg svare? — Hvad vil du svare?

Er vi som diakoner ferdige med våre patienter når vi har stelt deres syke legeme, eller har vi noe mer å gjøre? Jeg er ikke i tvil om svaret: Vi er ikke ferdige. Så sant vi har sett verdien av en menneskesjel, vil vi kjenne at vi også har ansvaret for patientens sjel. Om ingen patient spør oss om vi er ferdige, vil dog Gud spørre oss. Og vi